

Trahanache cel ticăit n-ar supraviețui acestor vremuri, ci ar fi luat de tăvălugul evenimentelor, cu tot cu celebra lui replică „Ai puținică răbdare!” De unde, stimabile? De unde, venerabile? De unde?

Adevărul este că ne-am cam pierdut răbdarea. Răbdarea cu care altădată treceam și... marea. Răbdarea atât de prețioasă, exercițiu de (auto)educație, de caracter și de civilizație. Că timpul nostru nu mai are răbdare, este deja un clișeu livresc. Time is money - altul, capitalist. Vrem ceva? Vrem acum! Vrem repede. Vrem urgent! Așteptarea și-a pierdut sensul. Între dorință și împlinirea ei, timpul s-a comprimat sincopatic. S-au șters duratele și distanțele. Cireașa pe care ne-o dorim în ianuarie, o primim instantaneu fără să mai așteptăm cu (ne)răbdarea cuvenită topirea zăpezilor, floarea din aprilie și rodul din iunie (cu prețul gustului, firește).

Nerăbdarea bate din picior, se congestionează, se sufocă, se agită, cere răspunsuri pe loc, sugrumând întrebările. Timpul suspendat între interogație și răspuns se sparge ca un balon de săpun. Mai avem timp pentru descoperire? Timp pentru cunoaștere, devenire, amintire, întoarcere, prețuire, dialog, ascultare, timp pentru reflecție, timp pentru sine, timp pentru ceilalți...? Toate nerăbdările ard timpul, iar în cenușa secunde grăbite, oamenii nu mai devin ei prin alții. Graba de a fi ei înșiși e graba fructului necopt de a crede că e gata.

Civilizația clipei ne-a făcut rapizi, eficienți, grăbiți, indiferenți, adesea superficiali și ne-a luat bucuria neprețuită a așteptării împlinite în timp. Deficitul de atenție și viteza ne îndepărtează de trecut concret și sufletește, ne lasă indiferenți față de viitor. Nici nu știe Horațiu cât de în serios i-am luat îndemnul să ne trăim clipa și cât de nefericiți ne face acest lucru. Ar fi bine, dacă n-ar fi rău. Ar fi vesel, dacă n-ar fi trist. Nu mai facem lucruri care cer timp, ci doar le încropim din clipa prezentă, decupându-le practic din legătura cu ce a fost sau ce va fi. Cine mai trăiește azi cu respect freământul așteptării și bucuria fără seamăn a împlinirii? Ceea ce primești ad-hoc nu oferă decât mulțumire efemeră: a și trecut în clipa în care ai primit-o. Ce a fost - cui îi mai trebuie? Ce va fi-vom vedea oricum și e răspunderea celor ce vin.

Dar timpul nu e gol! E dar, nu balast. Timpul cu care, ca o aură, ne înconjurăm noi și lucrurile pe care le facem, e dolda de noi înșine, de gândurile, trăirile, sentimentele noastre. Iar noi, grăbiți, „cojim” de timp lucrurile, așa cum facem cu un măr, aruncând ce credem că nu ne este de folos. Iar timpul câștigat (ce iluzie...) se umple instantaneu de alte și alte lucruri de făcut, la nesfârșit, ca un pahar golit cu nerăbdare și umplut iar și iar, din spaima de vid. O beție continuă, în care, amețiți, ne pierdem capul și rostul. Nu, viteza nu salvează timpul, ci ni-l ucide.

Butonul ne dă automat cafeaua, supă cu fidea la cană, cămașa gata împachetată, vocea celui de departe, paharul cristalin spălat lună, bancnota foșnitoare, mailul, factura lunară, coșul de cumpărături on-line, știrile cotidiene, pe banda rulantă a secundelor prea pline de lucruri de făcut, dar vidate de timp. Nerăbdarea daunează grav caracterului. Nu că răbdarea l-ar garanta...

Cine mai savurează astăzi rafinamentul și farmecul unic al corespondenței clasice, acest exercițiu de răbdare și așteptare, de emoționare și surprindere...? Sau răbdarea și entuziasmul alcătuirii unei colecții, cu care copiii de altădată au crescut, exercițiu de perseverență, de cunoaștere, devenire prin joc?

Cine mai are timp de nuanțe lingvistice? „OK” a ucis, imbatibil, obtuz și indiferent, un lung șir de cuvinte colorate afectiv. Mâncarea e ok. Oamenii sunt ok. Filmele - la fel. Ne simțim ok. Câștigăm ok (depinde...). Trăim ok (mă rog...). Standardizarea ne smulge aripile și ne constrânge tocmai când ne simțim mai liberi. Nedorind cu niciun chip să semănăm cu nimeni, ajungem tocmai după tiparul tuturor.

Rare sclipiri culturale mai străbat zidurile groase ale trecutului. Cui îi mai pasă? Cine mai are timp, trăind strict în bula de săpun a clipei, să mai sufle praful secular de pe clasici? Cei care vin știu deja totul. Nici n-au apucat să stea cât se cuvine pe umerii noștri... Poveștile îi plictisesc, lecturile îi adorm, ecuațiile îi exasperează, raționamentele îi lasă perplecși, sfaturile îi agasează, efortul îi epuizează, ascultarea e un chin, disciplina - recuzită comunistă, așteptarea - o tortură, atenția - un privilegiu, politețea-concesie, respectul-demodat.

Cine mai are nevoie de modele? „Modelul meu sunt eu”, obișnuiesc să spună adolescenții. Necopti, cocoțați prematur prea sus și prea repede, suficienți sieși, burdușiți cu găunoasa cultură mondenă, prea mulți tineri nu mai înțeleg rostul adulților și vârstnicilor în viața lor. Ce nevoie mai e de copacul din care merele verzi s-au grăbit să cadă? Poate fi, desigur, tăiat... (Unde sunt livezile de meri de altădată?)

În jocul acesta înșelător al timpurilor vechi și timpurilor noi, dincolo de reflecțiile noastre banale de profani, poetul pune, revendicativ, dezarmant de simplu și sincer, înțelept, cu umor și profund de grav totodată, în numele tuturor, dar retoric, desigur, punctul pe i:

„Mie mi s-a omorât timpul, onorată instanță...”

Text: Prof. Ioana Luminița Ungureanu